

Een kwarteeuw Schrijfster

Onze getrouwe lezers zijn goed bekend met de initialen H. S. S. K. Vijf-en-twintig jaar geleden was dit heel anders. Niemand kende Henriëtte, de oudste dochter van Dr. A. Kuyper, als schrijfster. Ik herinner me nog als den dag van gisteren — mijn vader leefde nog — hoe op zekeren dag bij de hoofdredactie een schrijven inkwam van een jonge dame, die plaatsing vroeg voor een schets van haar hand in „Timotheüs,” en die het nederig verzoek er bij voegde, om haar werk te beoordeelen, en haar de meening der redactie open en eerlijk mede te deelen. En bescheiden was het eerste optreden van deze jonge schrijfster ook in dit opzicht, dat zij het pseudoniem had gekozen: S. C. (De uitspraak van het Engelsche woord „essay,” dat „poging” beteekent.)

Al heel spoedig verkreeg de eerste bijdrage van Juffrouw Kuyper een plaats, weldra gevolgd door andere. We noemen: „Een beslist neen”; „De schilderij”; „Een droom”; „Uit het dagboek van een onderwijzeres”; „Die stem”; „Dag, nacht en morgen” en een reeks „Echo's.” Na eenige jaren veranderde zij haar pseudoniem in de letters H. K., en schreef onder deze initialen haar eerste stuk over Calvijn, haar eerste reeks reisbrieven, te weten „Brieven uit Partenkirchen.” Inmiddels zag zij haar vollen naam opgenomen in den kop van ons Blad, (Jaargang 8.) van welken tijd af zij als onderteekening koos het bekende H. S. S. K.

Haast zouden we durven zeggen: wie is er, die met Christelijk Nederland meeleeft, en niet eens van H. S. S. Kuyper een artikel of boek onder de oogen heeft gehad? Wie is er onder dezen, die niet moet erkennen, dat Juffrouw Kuyper een schrijfster is bij de gratie Gods? Wie is er, die niet eens met haar is meegereisd in gedachte op haar vele reizen, die zij zoo mooi en leerrijk weet te beschrijven? Wie is er, die niet wel eens heeft genoten van de schoone taal, door haar gebezigd, en van de rijke gedachten, door haar in geschrifte neergelegd?

Er zijn twee redenen, die er ons toe brengen, deze opmerkingen thans te maken.

De eerste is, dat H. S. S. K. in het jaar, dat weldra ten einde is gesnel, een kwarteeuw schrijfster is. En wij willen haar met dit jubileum van harte gelukwensen. Wij zijn overtuigd, dat God haar ook als schrijfster een taak heeft gegeven, en zij heeft die taak onvermoeid en met getrouwheid vervuld. De eene reeks reisbrieven volgde de andere. En ze werden steeds deger en interessanter. Vele er van werden afzonderlijk uitgegeven. Wie kent niet vooral haar: „Een halfjaar in Amerika”? Maar ook op ander letterkundig gebied waagde zij zich met eere. Nog dezer dagen is het gebleken, hoe velen haar „Guido Gezelle” raadplegen en waardeeren. De S. C., de „poging”, is geslaagd, is overgegaan in een H. S. S. K., in „Hollandsche Stoere Schrijfsters Kracht.” Wij verblijden ons hierover, maar voegen bij onzen hartelijken gelukwensch de bede, dat zij deze kracht niet zoek bij zichzelf, maar ootmoedig toeschrijve aan en blijve verwachten van God. De ware kracht toch — van een begaafd schrijver is dit even waar als van een begaafd spreker — ligt in *zwakheid*. God wil vooral hen, die op den voorgrond treden, klein houden, opdat zij groot zouden zijn voor Hem. Laat dan dezelfde „k.” die van uitnemende „kracht” spreekt, ook getuigen van het zoo loffelijke en aantrekkelijke „klein” voor God. H. S. S. K. oefent zulk een invloed uit in ons land en over de grenzen. Wij danken haar voor hetgeen zij deed, en wij hopen, dat zij, gesteugd door rijke en rijpe levenservaring, in een nieuwe kwarteeuw ons nog meer zal doen genieten van hetgeen God haar voor anderen gegeven heeft tot eere Zijns Naams!

De tweede reden, dat wij thans in het bijzonder wijzen op Juffrouw Kuyper als schrijfster, is de verschijning van haar twee laatste werken: „Van Liefde's leed” en „Van Liefde's licht.” Reeds lang hadden wij ze moeten beoordeelen, want de schrijfster zond ons van beide werken een exemplaar ten geschenke, en wij schreven haar, dat wij bij gelegenheid onze gedachten er over in „Timotheüs” zouden uitspreken. We willen dan ook het jaar niet laten voorbijgaan zonder onze belofte na te komen. Ook omdat wij er zelf behoefte aan hebben, een enkel woord te zeggen over deze haar nieuwste pennevruchten. En dan moeten we allereerst opmerken, dat we er een weinig door teleurgesteld zijn. Ze bevatten losse schetsen, vroeger hier en daar geplaatst, en nu onder genoemde verzamelstitels samengebracht, maar daardoor ontbreekt het uit één stuk gegotene. Wel is er bij de samenvoeging van de verschillende schetsen één hoofddoel geweest: het leed en het licht der liefde te beschrijven van de ongehuwde vrouw, en ook van de vrouw, die in het huwelijk gelukkig is of er helaas geen bevrediging in vindt. Inzoverre kan er sprake zijn van één stralenbundel, waarin de afzonderlijke lichtstralen zijn vereenigd geworden, en nu ons op heldere wijze doet zien, hoeveel lijden, maar gelukkig ook hoeveel licht er is in de liefde van velen. Dit neemt echter niet geheel ons bezwaar weg, dat deze schetsenbundels te veel het karakter dragen van gemaakt en niet geboren. Ook zijn er schetsen in, die er niet in hooren. En er zijn er, waarvan wij de strekking niet kunnen roemen. Zoo vinden wij in „Van Liefde's leed” het overigens goedgeschreven „Signalement” te persoonlijk, en aan het slot weinig getuigend van de Christelijke liefde. Zoo kan ons in „Van Liefde's licht” niet bekoren — en dit geldt met veel méér reden, zooals we den eersten bundel veel méér bewonderen dan den tweeden — het lange verhaal: „Van liefde jong en oud.” Dit lijkt ons een ongemotiveerde verdediging van het toch-wel geoorloofd zijn van comedie-spelen in den huiselijken kring. Juffrouw K. loopt gevaar te leermeesteren, en in deze schets, die overigens ook zeer onwaarschijnlijk is en op onmogelijke wijze eindigt, komt dit wel sterk uit. — Maar afgezien van deze gebreken, die we eerlijkheidshalve noemen, bevatten beide boeken *goede* en *mooie* dingen. Men voelt, hoeveel zelfzucht er is onder de menschen. „Op deze aarde,” zegt de schrijfster als inleiding van het eerste der beide werken, „die wereld van zoo diepen val en van zoo hooge verwachting, heeft der zonde verdervende werking óók — en misschien wel vooral — de liefde aangetast.” Ja, de mensch is bedorven, ook in zijn edelste vermogens. Vandaar de voortdurende openbaring van zelfzucht. Stel daar eens tegenover, wat Paulus zegt in 1 Kor. 13: „De liefde is lankmoedig; goeder-tieren; onzelfzuchtig; de liefde praalt niet, is niet opgeblazen, handelt niet onwelveoglijk, zoekt het hare niet, wordt niet verbitterd, denkt geen kwaad, verblijdt zich niet over de ongerechtigheid, maar verblijdt zich met de waarheid; zij verdraagt en bedekt alle dingen, geloof alle dingen, hoopt alle dingen, duldt alle dingen.”

Veel wat zich als liefde voordoet onder de menschen, is namaak. Vandaar zooveel teleurstelling en lijden. Maar dat is niet de schuld van *de* liefde! Luisterde men maar naar haar! De liefde *doet* geen kwaad. Ze *denkt* zelfs geen kwaad.

Het is goed, dat de schrijfster eens de donkere en lichte zijde heeft laten zien van hetgeen in de geschiedenis der „menschelijke liefde” wordt gevonden.

Hoe boeiend geschreven is: „Van liefde, die kwam en ging!” Hoe voortreffelijk „Klaar en Clara!” Wij zijn dankbaar voor veel schoons en leerrijks, hier geboden. We voelen het lijden mee; en dit doet ons bidden. We genieten van het feestelijke van liefhebben; en dat doet ons danken.

Liefhebben is iets moois. — H. S. S. K., wier initialen met groote letters voorkomen op de banden der twee genoemde boeken onder een kruis met gestyleerde doornen

en een zon met gestyleerde bloemenknoppen, heeft het ons doen zien in deze werken, ook door de tegenstellingen. Moge het gezegende van waarlijk liefhebben door alle Christelijke vrouwen, ja, door alle Christenen meer en meer worden gesmaakt! Het gaat er om, een ware levenswijding te hebben. Het gaat niet om het *vele*, maar om den geheiligden dienst in de werkplaats van den Almachtige, hetzij in den huiselijken kring, hetzij in het openbare leven.

Moge H. S. S. K. ook verder met zegen haar weg gaan en velen tot zegen zijn, op welke wijze God haar dan ook gebruiken wil!

Voor onze vele vrouwelijke lezers willen we eindigen met een schoon en waar woord van H. S. S. K. over het vrouwenleven.

„... Het is met ons werk, als met een tuin, die droog en dor op regen wacht.

„Als God dan in Zijn goedheid een wolk zendt om dien dorstenden tuin te drenken, dan dalen er duizenden kleine regendroppels neer. En als de wolk haar opdracht vervuld heeft, dan herkent ge den tuin haast niet meer! De bloemen heffen blij haar kleurige kelken, de bladeren glanzen als met nieuwe kleuren, 't gras glanst als frisch-groen fluweel.

„En ieder van die duizend kleine regendroppels had van Gods wege een opdracht en een plaats, waar hij neer moest dalen. Ieder blad, iedere bloem, ieder gras-spruitje moest gereinigd en verfrist en gedrenkt. Geen enkele regendroppele viel doelloos neer. Want geen enkel plekje mocht worden overgeslagen. En omdat ieder regendruppeltje zijn plicht deed, staat heel de tuin te prijken als in nieuwe heerlijkheid.

„Zoo zie ik ook de meeste onzer vrouwenlevens. Haar tallooze kleine zorgen en bezigheden zijn als een zachte, gestadige regen, die op 't haar aangewezen stukje grond nedervalt. De regen is soms zóó zacht en fijn, dat men er haast niets van merkt. Maar iedere regendroppele heeft zijn doel, en laaft en reinigt, wat anders versterven zou.

„En als die ontelbare „kleine droppelen water“ op de ontelbare kleine plekjes zijn neergevallen — zie, dan staat heel de hof groen en frisch en mengt zijn zachten zang van dank en lof in het grootsche lied der Schepping.

„Als God door den geringen dienst van ons „verbrokkeld“ leven, zooals de wolk verbrokkeld dient in duizenden regendroppelen, heel 't terrein, dat ons vrouwenleven bestrijkt, zegenen wil, dan tellen we niet meer de veelheid der droppelen, noch letten op hun geringheid, maar dan danken we God, dat Hij Zich van al onze kleine zorgen en bezigheden bedienen wil, om heel den ons toevertrouwen hof groen en frisch te doen staan.“

J. N. V.

Mijn reis door Canada

MEVR. VEENSTRA-HEIDSTRA

In den afgeloopen zomer maakte ik een reis van drie maanden door Canada, ten einde met eigen oogen te zien, wat onze emigranten daar wacht. Over het godsdienstig leven in Canada zou ik hier gaarne iets willen mededeelen.

Het Canadeesche volk is in zijn geheel godsdienstig. Men heeft respect voor eens anders overtuiging en eerbiedigt deze. Om een voorbeeld te noemen. Den eersten avond, dien ik in Toronto doorbracht, ging ik even wandelen. Toen ik de straat uitkwam, waar ik mijn kamer had, kwam ik op een der hoofdstraten, en zag onder de vele en groote electrisch verlichte reclameborden er één, waarop stond „Jesus saves.“ (Jezus redt.) Ik ging er heen, en

8037

Met baby op de ski's

zag, dat het een evangelisatielokaal was. De buitendeuren waren voor de helft van kleine, keurig gevatte, geslepen spiegelruitjes, zoodat men van de straat naar binnen kon kijken. Het was een aardig zaaltje, waarin rijen banken, waarop de bezoekers zaten, en achteraan een groot platform, waarop de voorganger, eenige broeders, en een zuster, die de piano bespeelde, hadden plaats genomen. Voor de buitendeuren stond een groepje menschen, waaronder ook eenige kinderen en opgeschoten jongens. Ik ging midden tusschen hen staan om zodoende te hooren, wat er gezegd werd. Het viel mij op, dat allen eerbiedig naar binnen keken en luisterden naar het gezang, soms meeneuriënde, en dat, hoewel het publiek telkens verwisselde, er geen wanklank werd gehoord. Ik ging naar binnen, maakte de samenkomst voor de helft mede en ging gezegend naar mijn kamer terug.

Op een anderen avond zag ik op den hoek van een drukke straat een jong meisje staan, geheel alleen, een Bijbeltje in de handen, waaruit zij een gedeelte voorlas. Vele voorbijgangers bleven eerbiedig staan luisteren, en ik hoorde geen enkele schampere opmerking. Dit doet aangenaam aan, en kan niet nalaten gunstig te werken op de jeugd.

Het grootste deel van de Canadeezen is protestant. Alleen de provincie Quebec is voor ³, katholiek. Hier wonen vele Fransche Canadeezen, terwijl men in de andere provincies bijna uitsluitend Engelsche Canadeezen heeft. De protestanten behooren tot de Engelsche Staatskerk, de Presbyteriaansche kerk, of de Methodistische kerk. De beide laatsten hebben zich nu verenigd. Ik ben op verschillende plaatsen in beide kerken wel geweest, en de verkondiging van het Evangelie is ongeveer gelijk.

In de omgeving van Port-Arthur hoorde ik van een